

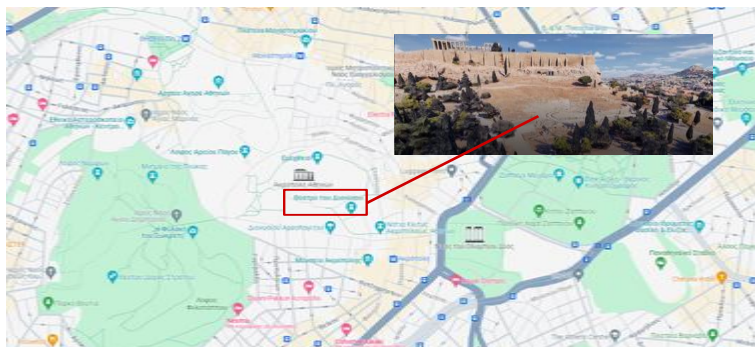
ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΕΩΣ

των Μάγια Κορμπή και Δανάη Μακρή
μαθητριών του Γ2

Το Αρχαίο Θέατρο Διονύσου Ελευθερέως είναι ο σημαντικότερος γνωστός υπαίθριος θεατρικός χώρος στην αρχαία Αθήνα και θεωρείται το πρώτο θέατρο του κόσμου. Είναι το μεγαλύτερο μνημείο της Νότιας Κλιτύς της Ακροπόλεως, αν και ό,τι σώζεται σήμερα δεν είναι παρά ένα μικρό μόνο τμήμα του αρχικού γιγάντιου έργου. Υπήρξε ο βασικός τόπος παράστασης του αττικού δράματος, αφού φιλοξενούσε τα Μεγάλα Διονύσια, τη μεγαλύτερη θεατρική γιορτή της πόλης των Αθηνών και χωρούσε μέχρι 20.000 θεατές.

Το θέατρο του Διονύσου βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας, κάτω από τον βράχο της Ακρόπολης, στην περιοχή της Αθήνας που ονομάζεται Πλάκα.

Στην νότια πλαγιά της Ακρόπολης (εκεί που βρίσκεται το θέατρο) είχε αναπτυχθεί το πολιτιστικό κέντρο της αρχαίας Αθήνας. Έτσι, κοντά στο θέατρο του Διονύσου είχαν χτιστεί δύο ακόμη θεατρικοί χώροι: το Ωδείο του Περικλέους (μέσα του 5ου αι. π.Χ.) και το Ωδείο του Ηρώδου του Αττικού (2ος αι. μ.Χ.). Πολλά χορηγικά μνημεία καταλάμβαναν θέσεις γύρω από θέατρο, πολλά εκ των οποίων σώζονται μέχρι σήμερα. Μπροστά του βρίσκονταν το ιερό του Διονύσου, ενώ ενώνονταν και με το Ηρώδειο.

Τον 6ο αι. π.Χ., την περίοδο του Πεισίστρατου, ιδρύθηκε το ιερό του Διονύσου και διαμορφώθηκε ένας πρώτος θεατρικός χώρος στην νότια κλιτύ της Ακρόπολης. Μεταξύ του 338 και του 326, όταν έζησε ο

ρήτορας και πολιτικός Λυκούργος, έγινε ένα μεγάλο οικοδομικό πρόγραμμα με σκοπό την αναμόρφωση του χώρου με κυκλικό σχεδιασμό, κατά το οποίο η σκηνή του Διονυσιακού Θεάτρου μετατράπηκε για πρώτη φορά σε λίθινο επίμηκες κτίριο με παρασκήνια στα άκρα του, που αντικατέστησε την πρωιμότερη κατασκευή με ξύλινο σκελετό και πλίνθους. Τον 2ο αι. μ.Χ. μετασκευάστηκε σε διώροφο κτίριο με κίονες στην πρόσοψη και τοποθετήθηκαν αγάλματα στο σκηνικό οικοδόμημα και βάθρα με αγάλματα στα κατώτερα τμήματα

του κοίλου. Κατά τον 4ο αιώνα μ.Χ. χρησιμοποιούνταν και για τη συνέλευση της Εκκλησίας του Δήμου. Μετά τα μέσα του 5ου αι. μ.Χ. κατασκευάστηκε μονόκλιτη βασιλική με αψίδα στην ανατολική πάροδο του θεάτρου.

Το αρχαίο θέατρο Διονύσου Ελευθερέως έχει βρεθεί κατά καιρούς αντιμέτωπο με ποικίλους κινδύνους και οι απειλές αυτές δεν φαίνεται να εξαλείφονται. Αρχικά, εξαιτίας της μόλυνσης του περιβάλλοντος (ειδικότερα τη ρύπανση του αέρα και των νεφών), τα μάρμαρα διαβρώνονται, με αποτέλεσμα να αλλοιώνεται τόσο το σχήμα όσο και η σταθερότητα τους. Επιπλέον, καιρικά φαινόμενα όπως οι βροχοπτώσεις αλλά και το ίδιο το νερό σε οποιαδήποτε μορφή, όπως οι πλημμύρες, έχουν αποδειχθεί πως φθείρουν σε μεγάλο βαθμό τα μάρμαρα. Φυσικά, σημαντικό πρόβλημα αποτελούν και οι πυρκαγιές, οι οποίες λόγω της υπερθέρμανσης του πλανήτη είναι περισσότερες από ποτέ! Αυτές αναμφίβολα μπορούν να καταστρέψουν εντελώς το θέατρο.

Πράγματι, ενέργειες γίνονται με σκοπό να διατηρηθεί τόσο το θέατρο του Διονύσου Ελευθερέως όσο και πολλά άλλα μνημεία και απαιτείται η συμβολή όλων μας!

Αρχικά οι πολίτες χρειάζεται να παραμένουν ενήμεροι για τα προβλήματα, αλλά και τις καταστροφές που έχουν τα μνημεία ή πρόκειται να προκληθούν σε αυτά. Έχοντας πληροποιηθεί κατάλληλα θα μπορέσουν μέσω μικρών καθημερινών πράξεων να βοηθήσουν στη μείωσή τους. Για παράδειγμα, σε περίπτωση που παρατηρήσουν κακόβουλες ενέργειες ή παράβαση κάποιου κανόνα προστασίας στον χώρο ενός μνημείου, μπορούν να ειδοποιήσουν κάποιον υπεύθυνο

Όσον αφορά το κράτος, οφείλει να αναλάβει τη δημιουργία αντιπλημμυρικών και αντιπυρηνικών έργων. Έτσι, όχι μόνο θα προστατεύονται και θα διατηρούνται τα μνημεία, αλλά θα εξασφαλιστεί και η ασφάλεια των ίδιων των πολιτών.

Επίσης, είναι απαραίτητο να εκπαιδευτούν κατάλληλα όσοι εργάζονται στον χώρο του θεάτρου, για να είναι σε ετοιμότητα αλλά και να μπορούν να αντιμετωπίσουν οποιοδήποτε περιβαλλοντολογικό φαινόμενο απειλήσει το θέατρο. Παράλληλα, το θέατρο πρέπει να είναι εξοπλισμένο κατάλληλα (π.χ. να έχει πυροσβεστήρες σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης).

Τέλος, για τα σημεία που έχουν ήδη υποστεί καταστροφές και διαβρώσεις θα πρέπει να γίνουν μια σειρά από έργα, προκειμένου να αναστηλωθούν και να βρεθούν στην καλύτερη δυνατή κατάσταση.

ΠΗΓΕΣ

- Αρχαίο θέατρο Διονύσου, Σωματείο Διάζωμα, <https://diazoma.gr/theaters/archaio-theatro-dionysou/>
- Βίντεο για το Θέατρο από το Σωματείο Διάζωμα: <https://youtu.be/n1Em08hwECw>
- Το κλίμα απειλεί τα μνημεία, Η Καθημερινή, <https://www.kathimerini.gr/society/980201/to-klima-apeilei-ta-mnimeia/>
- Η κλιματική αλλαγή απειλεί τα αρχαία μνημεία, <https://gr.euronews.com/2019/06/25/ellada-arxaia-mnimeia-klimatikh-allagi>